

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéscinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1893. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Segédszerkesztő:
„ETSK“ S ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.

Rákóczytól — Tiszáig.

II. Rákóczy Ferenc, ki a nemzet szabadságáért és megújulásáért vívott küzdelmei fölött a boldogságos és tisztaságos Anya zászlaját lobogtatta, porladt földi maradványaiban Tisza István közbenjárására, haza jöhet már az ősi földre pihenni.

A nemzet lelkesedik! Örömmámor és ünneplés hangzik Munkácsról az Adriáig; de az Adria nem veri vissza az örömkáltást, mert a zöldes hullámok fölött ringó, hatalmas hajók ezer és ezer kívándorló sóhaját susogják, kik a Magyarországnak nagyot fűttenítő angol hajóskapitány mosolygása mellett mondogatják: Boldog Rákóczy, te kapsz még egy sirra való helyet az édes anyaföldben, de nekünk annyi sem jutott, mert mi élni akartunk e földön, melyen lám csak halni lehet már, mert akkor ápol --- ha eltakar.

Tisza Istvánnak ezen visszatelepítő és a nemzet lelkesedésére épített ténye elvonja egy ideig az ország figyelmét a nemes gróf kitelepítési és egyéb áldatlan politikájától, úgy, ahogy a zsidó- és protestáns-politikát úzó lapok örömrivalgása ezt célozza. Ezalatt pedig Tisza vasmarokkal szoríthatja a magyar népet a tenger felé, vagy itthon a pusztulásra.

Mert kétségtelen és most már nemcsak a tisztán látó politikus, de minden értelmes ember előtt világos, hogy Rákóczy hamvainak hazahozása csak por a magyar szemébe, ügyes reklám

Tisza grófnak, mert ezen lényegében természetes intézkedésnek az ország keserű és nagy áldozatokkal adja meg az árát, akkor, mikor megengedi, hogy Tisza kénye-kedve szerint gazdálkodjék pénzzel és vérell.

Kormányra lépése óta Tisza a politikai baklövésnek és rosszakaratú irányítások példáját mutatja tetteivel. A közgazdasági élet zavartalan folyását megakasztó szereplési akarnoksága kemény titulusokat szerzett neki az országházban, és egy csöppet sem tette népszerűvé az országban, sőt! Előre nem látó, beteg gondolkozása belevitte őt a fizetősemelések labirintusába. Ez még talán népszerűvé tudta volna őt tenni a beamter-világ előtt, ha egyáltalán kivihető volna, hogy a rengeteg kívánalmaknak elég adassék.

Az ország minden fizetést húzó osztálya mozgolódnak az első fizetésjavítás után s most Tisza haját tűpve látja, hogy a nemzet egész kincskészlete sem volna elég a hivatalos nép helyzetének általa célzott javítására. De adni kell valamit, mert a tenyérkérőleg terjeszkednek feléje, tehát Tisza zsidózik. Lesz fizetésrendezés! Nagy furfanggalag megcsináltatta a sorra kerülő vasutasokét és erre a kaptafára szánta a többiekét is húzni. Amde a vasutas jobban számol a jövedelmével, mint a miniszterelnök a következményekkel és látja, hogy a nagyhangon

benyújtott javaslat szerint még kevesebb a megélhetésre fordítható pénze, mint azelőtt. A kéro tenyerek ökölbe szorulnak, kiüt a sztrájk minden vonalon és a nagy közjóért felelősséggel állított kormány mérhetetlen károkba és zavarokba dönti az országot. Nagyobb kudarc ennél még nem ért kormányt.

De sebah! Meg lesz mentve a haza a nagy beruházásokkal. A közel 400 milliónyi beruházástól várja mindenki a közgazdasági élet felendülését. A közel 400 millió forgalomba hozásának szükségét még a Bokányi Jakabok sem vitatják el, de az összeg elosztásában már el van temetve Tisza István politikája, mely előbb-utóbb csavarni fogja az álmódok orrát s lassan felébrednek. A 370 millióból több mint háromszázat beépítenek majd Magyarországon. Dunát és földet szabályoznak, vasutakat és igazságügyi palotákat létesítenek, de a kulturális célokra nagyon kevés, a szociális értékkérré pedig semmi sem jut. A magyar nép helyzetén nem lehet egy-két évi építkezéssel segíteni, itt a politikai és gazdasági viszonyokat kellene reformálni.

Tisza Istvánnak ehhez azonban sem ereje sem tudása nincs. Nem csalódott benne ugyan az ország, mert semmi jóra nem számíthatott kormányra jutása gyászos idejében, de a gróf mégis tenni akar valamit. Mit lehet még tehát Magyarországon tenni? Mi megy itt legjobban? Mit lehetne előre segíteni?

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Klotild főhercegnő emlékezete.

A minap egy könyvecskét kaptam. Egy jó emberem küldötte szeretetből szeretetéért.

Mindjárt a könyv elején Klotild Mária Rajneria főhercegnőnek, József főherceg nemrég elhunyt leánykájának arcképét találtam. Sötét háttérből egy hólehér alak emelkedik ki, egy kedves, jószágos arc, maga az ártatlanság. Ez a könyvecske, mint jelezve van: Klotild főhercegnő emlékének van szentelve. Ez volt a kedves könyvecskéje, az ő gyengéd, tiszta, a jóért rajongó lelke ebben a könyvecskében találta gyönyörűségét.

Végiglapoztam. Egyes fejezeteknél megállapodtam. S úgy vettem észre, mintha kellemes tavaszi napon virágos mezőn, erdőben járnék. Tavasszal, mikor a nap még nem ismeri a szenvedélyt, mikor a virágok utólrhetlen kedvességgel mintha kíváncsiságukat árulnák csak el, kelyheiket, illatukat csak alig tárják még ki s minden szépségüket, minden bájukat, mellyel a teremtés nagy Úra őket megáldotta, keblükbe zárják. A

vihar nem tombolt még felettük, nem tépte meg szirmaikat, nem zuzta össze, üde zöld színben pompázó levélküket.

Az a könyv ezt tárja elő. A tiszta lelkeknek, az ártatlanságnak illetetlen tavaszát. A hó a lélek csak a szép és nemes iránt fogékony. A többi közömbös rá nézve, nem tudja megérteni, mert a szeretet tiszta napsugaraiban virul. A könyv csaknem egészen az első áldozók lelkének van szánva. A léleknek azt az állapotát rajzolja, a mikor az égből leszállott boldogság szinte kicsinek találja a szív határait. Azt a boldogságot, a melyről Voltaira is könytelen volt elismerni egykor, hogy életének legnagyobb és legtisztább boldogsága volt, a melyhez hasonlót soha többé nem talált. A másik rész a börtömlandók számára íródott.

S úgy van megírva, a hogyan egy gyermek lelki világába beilleszhető. Nem tudálékoskodik. Nem keres fölösleges szövirágokat, hanem amit egy lányka értelme teljesen magáévá tehet, azt és úgy írja le, hogy tökéletesen a magáénak vallhatja. Inkább példákkal, mint fejtegetésekkel hat. S ezért az öregebbek is nagy gyönyörűséggel forgathatják. Hiszen az igazi szép mindig szép és mindig vonz. Ezért szeretném, ha ezt a könyvet minél több lánykának a kezében látnám. A

ki kezébe veszi, megszereti s a ki megszerette, vonzódást érez azok iránt, a miket benne talált. Megismeri a saját lelkét és szeretni fogja szépségeiért és őrizni fogja, mert ismeri kincseinek értékét.

Ezt a könyvet szentelték a kis főhercegnő emlékének. Valóban megható eszme. Tudjuk, hogy szerette őt mindenki, a ki ismerte, a ki hozzá közelíthetett. S emléket nem őriz szobor, hatalmas obeliszk, aranytoll ragyogó emléktábla. Ez mind hideg valóság, bármiként csillogjon is. Hanem egy könyvecske, a melyben élet van. Ideális, a gyali élet. Ebből lehet őt megismerni, ebből lehet személyére kellemesen emlékezni. Hogy volt egyszer egy tiszta lelkű lányka, a ki olyan volt, mint a milyennek az a könyvecske leírta. Aztán a jó Isten bölcsesége magához vette, hogy tökéletessé tegye életét az ő országában, hogy betöltsen minden vágyát, a melyet lelke érzett.

P. Soós, karmelita atya pompás előszót írt a könyvecskéhez. A ki szép dolgot akar olvasni, olvassa át.

„A magyar keresztény ifjuság e kis imakönyvben emléket vesz kezébe, emléket egy magasrangú, fenkölt léleknek, a nemrég megboldogult Klotild Mária Rajneria főhercegnőnek, kinek

Papp Károly

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindenmü úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyek, függönyök, végárúk, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti ki- szolgálást ígerek.

156-14

Mai lapunk 4 oldal.

A kivándorlás! — az megy, azt lehet még elősegíteni. Szegény magyar nép! Hogy iparkodik szabadulni az országból . . .

Nem azért megy ki, mert itthon nem akar dolgozni, hisz ott még verjétkesebb a munka, de azért, mert belátja, hogy vérrrel szerzett földjén nincsen számára hely. Ezt mindenki tudja, sőt még Tisza István is, tehát előmozdítja, segíti, egyengeti a futó magyarok útját. De lám! A peches politikusnak semmi sem sikerül, még az sem, ami minden körülmények között meg. Tiszának még a kivándorlás is kudarcot hozott.

Ennyi balsors és ily sok vizsály után kell valami szalmaszálát keresni, amibe belekapaszkodhassék a kicső férfiu.

Hej Rákóczy! gyere haza, minden meg lesz bocsátva — Tiszának.

A nemzet örül a pornak, de ha kitörtülgette a szemét, rájön, hogy csak porát és hamuját hozza haza Rákóczynek, de a szellemét nem.

Pedig ezt kellene visszatélepitni, akkor az majd visszavezérelné vércinket is Amerikából.

Azt a szellemet, mely mindennél többre becsülte a drága anyaföldet és nem sokat érte semmit sem! Vért is szívesen áldozott érte, de nem engedte át bitangra idegennek! Mennyire szükséges volna ez a szellem éppen napjainkban, mikor a „hazátlan idegenek” egyre nagyobb tért foglalnak el e véren szerzett, ősi földből!

De szükségünk volna arra a Rákóczy-szellemre is, mely Máriás-fobogókat lengetett a csatákban és a földdel együtt a keresztet cimert is megvédte minden áron. Ha feltámadna, vajjon nem indítana-e keresztos hadjáratot azok ellen a vakmerő idegenek ellen, akik az ország címerét is meg merték csonkítani? Mint zugó orkán sópórné el azokat is méltóságai magas polcairól, akik e szentségtörő merényletet büntetlenül hagyták!

A nemzet örömebe belevagytil a jobbik forró óhaja, epedő kívánsága: Bár porával visszatérne szelleme is!

ÚJDONSÁGOK.

A jó barát koporsójánál.

(S. E. halátrá.)

Megboldogult. A nagy világunk ennyi. Nekem borzongós, kínzó gondolat. Tudván, hogy elszáult hi barát lelked, Kivel az ember pillangókat kerget S aztán szó édes, tenyes álmokat,

Meg ezer büszke, égbé nyuló tervet, Álomka ringó tünde palotát, Oli, hogy usaput föl lelkünk lobbanás S biztatva egymást esilgő világba . . . Nem hittük el a koporsók homát . . .

. . . Ugy távoztál a kedves környezetből, Hogy itthonodba mosolygón látunk És majd öszinte jókedved sugárán Ha besurrant a vent fa négy hurján, Feledjük, hogy volt már csatló-lásunk.

Feledjük a sok gonlnak gyilkolását, Hogy mily nehéz előre tórnai már. Bár büszke álom foszlányán búsongva, A bujok közt is színte kezét fogva, Tudtuk, hogy volt már csatló-lásunk.

De mást írt meg a Gondviselés utja: Félig celhat, korán a sírba lúv, Magamra hagytál, lellem kedves része, Csabos, győrelmes uton börtöncse, Elém álomim feyves oromát . . .

Isten veled lú! Emleked szögára. Míg ée, átfogja tórnó napomat S felidőltet lesz lobogóit lelked, Míg hordozom az ébri keszvetet És benneim éi egy csopkpe gondolat . . .

Németh Lajos.

A vármegyei tisztviselők orsz. egyesülete

A hó 16-án Budapesten tartotta meg évi rendes közgyűlést Huszár Agost, vármegyei alispánja elnöklétével. A bizétsrendezése vonatkozólag a közgyűlés helynyugodott a kormány intézkedésebe, söt küldöttséget megnevezettek hozzá. (Lassan lassan a vármegyei tisztviselők is a kormány járma alatt nyögnek!) A járási iruokok abbeli kérelmét, — hogy amennyiben ok irodatiszti munkálatokat is teljesítenek — intézen a közgyűlés forlevelet az alispánokhoz, hogy szervezzenek a vármegyék irodatiszti állásokat, szintén tárgyalták. Hozzá is járult ehhez a közgyűlés, annál is inkább, mert a vármegyék ezt törvényadta joguknál fogva megtehették. Az utmesterek utiatálmányának enclése mellett is állást foglaltak.

— **Uj jogtudor.** Schleichér Imre, a helybeli kir. törvényszék tehetség és szorgalmas aljegyzője, megszerezte a tudori oklevelet. Gratulálunk!

— **A jádsi kegyhelyet** Székesfehérvár hitbuzgó róm. kath. hívei minden évben meglátogatják. Mult vasárnap, e hó 15-én ismét ott térépelték a Boldogságos Szűz kegyhelyének oltára előtt. Zarándoklásukat azonban az idén azzal tették még emlékezetesebbé, hogy a jádsiakat egy szép, életnagyságu Szent Antal-szoborral lepték meg. A szobrot a székesfehérváriak jelenlétében Dr. Scitles Anzelm zirci esperes áldotta meg, aki Hamuy Antal jádsi és Pálffy Ferenc szápári plebánosok segédletével ünnepi szent misét mondott. Szentmise után Hamuy Antal plebános gyönyörű beszéd kíséretében vette át a szobrot. A hívek nevében meglátó közzönetet mondott a székesfehérváriaknak, a mit azok igazán ki is érdemeltek. Jól esik hallanunk a mai, önzéssel teli világban — az ilyen, buzgó hitre valló cselekedetet, mert nem mindennapi dolog, hogy egy város hívei egy másik megyebeli községnek ilyen nagyértékű ajándékot vigyének. — Csak a buzgó hit és a Boldogságos Szűz Mária végtelen tisztelete teheti ily nemessé a szíveket. E cselekedetükkel méltán rászólgáltak a székesfehérvári hívek a tiszteletr, amit különben tapasztalnak is, hiszen messze vidéken elismert tény az, hogy hitbuzgóság tekintetében ok mindig előjárnak.

— **A Tennis-Club** jövő hó 4-én, a lövőkertben juniálást rendez, amelyet valószínűleg tennisszennnyel kötnek össze. A tagok tennisszennnyben jelennek meg, bár ezt nem mondták ki kötelezőnek. A mulatság iránt már eleve is nagy érdeklődés nyilvánul.

— **A sztrájk.** A munkások nem engednek, a munkaadók nem engedhetnek: tehát a sztrájk áll mozdulatlanul; mi csak a körülményeket és a hangulatokat jellemezzük. Hogy mily szerencsétlen alapon állanak a sztrájkolók s mennyire maguk alatt vágják a fát, kitűnik abból, hogy erőszakosságuk által úgyszólván teljesen tönkretették a helybeli építőket. A vidék hallani sem akar a helybeli építő-munkásokról. Hogy egy-két példat hozunk fel: Dróher Antal egyik közeli birtokán építeni akart, hallván azonban a fehérvári építőmunkások túlzott követeléseit, Ausztriából hozatott magának munkásokat. — Így tett a — Felmayer-gyar is, a mely szintén osztrák ácsokkal teljesíteti a gyárnál előforduló nagyobbabszámú munkálatokat. — A minap történt, hogy egy megyénkbeli uradalomnak ácsokra volt szüksége. A fehérvári vállalkozó fehérvári ácsokat akart beállítani, a gazdatiszt azonban kereken visszautasította, azt mondván, hogy inkább fizet bármely más vidéki iparosnak jóval többet, csak fehérvá-

ez kedvenc imakönyve volt s miután belőle megtanulta, hogyan kell az élet legszebb napjára, az Ur Jézussal a szent áldozásban való egyesülésre elkészülni, az volt leghöbbs vágya, legforróbb óhaja, hogy e könyvecske révén másokat is az élővíznek a kutforrásához vezessen, ártatlan lelke tiszta Jegyesének minél több gyermeki szívben méltó lakhelyet készítsen. Az ő magas megbizásából és nagylelkű támogatásával jelenik meg e magyar kiadása a németben már kilencvennégy kiadást ért oktató imakönyvnek. S ha már a korán elhunyt maecenás főhercegnő meg nem érthette e földön azt az örömet, hogy e könyvecske révén apostolkodhatott volna — mint óhajtott — az isteni Gyermekbarátnak, az édes Jézusnak érdekében, annyival legalább is tartozunk emlének, hogy a jámbor lelkek épülésére és buzjítására habár lehető röviden is, himes koszoruba fűzzük az ő életének illatos virágait.

Klotild Mária Rajneria főhercegnő 1884. évi május 9-én született Piumóban, mint a legkedveltebb, mert legmagyarabb József főhercegi család hetedik gyermeke. Gyermekéveit s mondhatni egész életét Alcsuthon töltötte szerető testvéreinek lárságában, fenséges szüleinek celtudatos, de szeretettel párosult nevelése alatt, kik-

nek mindanna nemes és szép tulajdonságait örökölte, a melyekert őket a magyar nép oly pártatlan ragaszkodással szereti és becsüli: a minden jó és szép iranti szeretetet és lelkesülést, az igazságosságot, a jószívűséget, a vallásos buzgóságot és ebből kifolyólag ama szerénységet és alázatos leereszkedést, mely a fejedelmek legszebb és egyuttal legnehezebb erénye.

Testi fejlődésével lépést tartott, söt talán meg is előzte szellemi fejlődése, mert minden iránt érdeklődött, mindent szeretett volna tudni, megtanulni, s e végből a nála csak egy évvel idősebb nővérel, Erzsébet főhercegnővel vetélkedett a munkában, a tudományok és művészetek elsajátításában és gyakorlásában egyaránt.

Szerette a természetet; szívesen időzött a szabadban, bejárta, ha ideje engedte, az erdőt, mezőt; felkereste kedvenc fáit, cserjeit, bokrait s ha virágokkal megrakodva hazatért, gyermekded szíve szeretetének zálogul földszítette kedves szüleinek szobáit és az ő kis házi oltárát.

Fő fő jellemvonása az istenfélelem és jámborság volt, a melyet — lehet mondani — már az édesanyai tejjel szit magába, de jórészt jámborlelkű nevelőnőjének tapintatos vezetése alatt sajátított el oly mértékben, hogy igazán méltó-

unokája volt a királyi vérből származott árpád-házi szent Margitnak és Erzsébetnek.

Az első szent áldozáshoz, melyre, mint öltének legszebb és legfontosabb napjára, a legnagyobb gondnal, tiszta, gyermekded szívének minden bensőségével készült, életének 12-ik évében, 1896-ban járult nővérel, Erzsébet főhercegnővel együtt, testvére József Agost főherceg és a fenséges szüők kíséretében. E jelentőség-teljes nap feledhetetlen maradt előtte egész életében s ettől fogva elmondhatta szent Pállal: „Elek én, de már nem én, hanem Krisztus éi énbennem”. Az élet kenyere, melylyel ezóia gyakorta táplálta lelkét, a keresztény erényeknek egyre számosabb és szebbnél-szebb virágait plántálta szívébe és érlette meg benne mindazoknak örömeire és épülésére, kik őt ismerték, vagy veie érintkezettek.

Az ő ártatlan, tiszta lelke nem ismerte a bünt és irtóztat annak még nevével, hallásától is, akár egy szent Margit, vagy szent Szaniszló. De annál inkább vonzódot a magához hasonló tiszta lelkéhez és Istennek szentelt személyekhez, minők az iskolás gyermekek és az apácák. Ez utóbbiakkal, a hol csak tettehe, szóba állott s szeretetűl áradozva mondogatta: „Oh mennyire szeretem önöket!”

Szlanynka Ferenc
 férúszabó
 Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb tavaszi és nyári angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindenemű úri-, egyen- és papi-ruhák legjutányosabb ár mellett, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

rit ne alkalmazzanak, mert azok örökös tanácsoknak a jogairól s elléjenek dolgozni. A követelések pedig annyira túlzottak, hogy teljes lehetetlenség teljesíteni. Egy másik építomester zemplémmegyei vállalatához keresett fehérvári munkásokat. Azok hajlandók voltak, de csak úgy, ha az új díjazás megadják nekik s két-hetenként a vállalkozó költségen (20 kor. személyenként) hazaszállítják őket Fehérvárra. A vállalkozó természetesen lemondott a nagygényű urak óhajainak teljesítéséről. A vidék — e szerint — majdnem teljesen elveszett városunkra nézve. A szakemberek szerint Fehérvár építkezési költsége évenként átlag 100—200 ezer forintra rög. Tessék ennek percentjéből megélni 600 kömivesnek és 137 ácsnak, no meg természetesen az építőmestereknek. A munkások csak apólják tovább a szociáldemokrata „öntudatot.” Még is etiket. Hogy jól laknak-e? — az más kérdés.

— **Vas Gereben emléktáblája.** Az eddigi megállapodások szerint Vas Gereben emléktábláját június hó 12-én leplezik le. Az emléktábla már ezeltől 17 évvel elkészült; de nem volt rá senkinek sem gondolja. Most végre a Vörösmarty-tör kezébe vette a dolgot és az Országos Irodalmi Szövetség Vas Gereben emlékbizottsága már erősen működik. Legközelebbi ülését f. hó 20-dikén, Szekesfehérvárott tartja. Készletes műsor még nincs a leleplező ünnepségről, de abban megállapodott a bizottság, hogy a megnyitó beszédet Zichy Jenő gróf tartja, az ünnepi beszédet pedig Rákosi Jenő mondja. A szűz rendező-bizottság védnöke: Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, elnöke: Zichy Jenő grófot és Rákosi Jenőt, társelnöke: Szechenyi Sándor gróf, Fiáth Pál báró és Kolozsvári József főispánokat, Molnár Viktort és Dr. Pekár Gyulát, alelnöke: Döry Pál alispán, Havranek József kir. tan. polgármestert, Huszár Agost alispán és Vértessy Józsefet, titkárait pedig Szundy Károlyt és Vértessy Józsefet választották meg. Az ünnepség színhelyére külön vonat indult.

— **Az ipartestület köréből.** Hirt adunk az ipartestület korábban legutóbb megindult forrongásáról. Sajnálattal értesítettük olvasóinkat Say Ferencnek, a testület agilis és nagytehetségi elnökének lemondásáról, a ki befejezte a küzdelmekbe, mely jóakaró törekvéseinek útjába állott. A Szekesfehérvár és Vidéke megmagadta és felhasználta az alkalmat az ipartestület elnökének befejezésére. Végtelen örömmel látná, ha a Sayval szemben impozánsan megnyilatkozott bizalom, melyet az ipartestület eljárási tagjai

A templomban Jezus után a gyermekké volt első tekintete, hogy jelen vannak-e mind, s hogyan viselik magukat. Az első áldozatok imakönyvvel, rózsafüzettel ajándékozta meg s lelkükre kötődik, hogy mindig szeressék az edes Jézust; szeressenek a templomba járni és jó keresztény katolikusok legyenek.

Ő szerette Istent teljes szívéből, lelkéből s az volt legfőbb óhaja, hogy mások is szeressék, mert elmondhatta a szeráilelkű szent Teréziával: „Buzgósággal buzgólkodtam az én Jegysemnek, Jézus Krisztusnak dicsőségéért”. Ezen buzgósága vitte őt arra, hogy a szentmisén és predikáción mindig megjelent s meg halálos ágyán is többször kifejezte azon kívánságát: vajha mindenki járna szentmisére és predikációra.

Ezen buzgóságának volt kifolyása s ő anyagi szívének szerete a szegények iránt, melyet az igazán szerető szívnek találatkónyságával, de kiválteppen az általa létesített „szent Antal kenyérének” intézménye révén gyakorolt. Megható és szent Erzsébetre emlékeztető jelenet volt, midőn a kegyesszívű főhercegnő a koldusok serege minden kedden körüljárta és ő, midőn velük imádkozott, személyesen osztotta ki nekik nemcsak a kenyeret, hanem egyuttal a jóságos lelkéből fakadó intelmeit is. Még halálos ágyán is

saját lemondásuk bejelentésével dokumentáltak — fiaskót vallana. Beszél Say népszerűtlenségéről, hogy egyenletlenséget vitt be a testületbe. Egy igaz, hogy Say mindig a jog és igazság álláspontjára helyezkedett s mivel e kettős fogalomnak oly sok ellensége szokott lenni, többen vicsoargattak is rá a fogukat. Tény, hogy sokakat feljelentett, a kik iparigazolvány nélkül ipart gyakoroltak. Ezért azonban csak azok haragudhatnak, a kik érdekeikben érzik magukat sértve, igazi iparosnak az ilyesmi sohasem fájhat. Azt mondja lapársunk, hogy a min. ter sorra feloldotta Saynak és a rendőrkapitánynak ítéleteit. Szeretnénk, ha azt a sort kimutatni is tudná, mert tudomásunkkal csak két határozatnál akadékoskodott a min. ter az iparosok kárára (a drótostok jogtalan bádgosipar gyakorlása és a betegsegélyző egyesület tagdíjának felemelése tárgyában) igaza azonban egyik esetben sem volt s mindkét eset tárgyalás alapját képezi. Hanem kilátásik a lóláb. Valaki nagyon szeretne elnök lenni. Eddig is megpróbálta az azzá levést, de hiába erőlködött, nem sikerült, a bizalom, bármennyire „eklatáns” volt is (szerinte) annyira sohasem jutott, hogy a többséget megközelíthette volna. Most így szeretne a zavarosban halászni, hogy az egyiket belekettenni, a többinek a fejét beszélni vele s talán sikerülne megenni a szőlőt. Azt hisszük azonban, hogy az a szőlő továbbra is savanyu marad.

— **A lövész-egylet versenyének eredménye.** Fegyverrel: I. díj nem adatott ki. II. díj. Löwinger Mór 3-as, Havranek Antal 3-as, IV. nem adatott ki. Pisztolynál: I. díj. Löwinger Mór szeg, II. Dr. Krausz Zsigmond 4-es, III. Havranek Antal 4-es. L'ünkösöd mindkét napján nagy setalhangverseny, celloveszt és tekeverseny.

— **Városok szövetsége.** Tudvalevő dolog, hogy a magyar városok saját érdekeiknek megóvása szempontjából szövetséget alkottak. Szövetségük külső jelölő egy központi iroda létesítését is elhatározták, valamint, hogy a városi tisztviselők tisztségének rendezésére kartellba állanak. Havranek József kir. tanácsos, városunk polgármestere mindkét tervvel szemben ellenkező állást foglal el. Az első illő honoráriumát közvetítő irodának jellemezte, a másodikat pedig helytelenítette, mert nem kíván presztízj gyakorolni a terhekkel amugy is küzdő városokra. Veleménye szerint a városok a tisztviselők jogos kerelmének megismerése után bizonyára önként is hajlandók a fizetésrendezésre. Az erőszkolás csak kárára volna a jogos és méltányos kívánalmaknak. Helyes! Mi is így vélekedünk.

szeretett szegényeinek ügyével foglalkozott, a szegények és iskolás gyermekek részére meleg ruhakról gondoskodott és tombolát rendezett s minden fajtalmat letejtette, hogy az eredmény szép volt és sok szűkölködőnek örömet szerezhetett. Nem csoda, hogy halálakor a szegények sirva mondogatták: „Meghalt a mi anygylunk!”

Igazán anygali lélek volt ő azok sorából, a kiktől irva van, hogy a világ nem méltó rajok. Talán ugys azért szállította oly korán magához isteni Völegénye, hogy szűziszta lelket a gonosz világnak még lehetete se erinthesse, hanem hófehér liliummal kezében követhesse odafönt a Barányt és ártatlan gyermekajakkal zenghesse orokke a dalt, melyet csak a szűzek mondhatnak.

A világ nem ismerte őt, mert nyilvánosságban nem szerepelt. Isteni Völegénye mintha féltékeny lett volna rá, meg azt sem engedte meg, hogy szeretett nővére, Maria Dorottya főhercegnőnek mennyegzőjén részt vegyen; betegség következtében nem jelenhetett meg a fényes ünnepségen. Csak egyszer jelent meg nyilvánosan, először és utoljára, midőn szeretett édesatyja s tündéres Margitszigeten a mult év nyarán születésének 70-ik évfordulóját ünnepelte. Ekkor a nedves, esős időben meghűlt s azóta betegkedett. Orvosai tanácsára az őst a Tátrában töltötte,

— **Iparpalota.** Egygyel több lett a jövőben építendő paloták száma. Bár ez a palota csak tegnap lett igazán aktuális, mégis könnyen lehet, hogy legelőbb megépül. Mert biz úgy áll a dolog, hogy a miniszterium azzal íjlesztett rá a városa: ha nem épített alkalmasabb helyiségeket az iparos iskolák számára, akkor nem kap állománysegélyt. Pedig e cimen évi 3000 koronát ad az állam. Már régebben kiküldött a kögyülés egy bizottságot, amelynek elnöke: Reé István, jegyzője Lipcsey Lajos, tagjai pedig: Alaghy Dezső, Boross Sándor, Fittler Béla, Pénzes Imre és dr. Saára Gyula. Az ipartestület a napokban felelt a hozzá intézett kérdésekre, tegnap d. u. 3 órakor összeült a bizottság. A tanácskozás eredményeképp közölhetjük, hogy a bizottság indítványa akként szól, hogy a Pirosalma-teleken építendő Iparpalota számára adjon a város 600 □ öl területet, a főmérnök pedig készítsen egy oly tervet, amely lehetővé teszi az ipartestület, az iparos iskolák és egy iparintézmény elhelyezését. Igaz, hogy az Iparpalota építésének céljára eddig csak 32 ezer korona áll rendelkezésre; de — azt hisszük — az állam sürgetésének rövid (10—20) esztendő alatt meg lesz az eredménye.

— **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Schusztér Károly a maga, valamint özv. Heltay Istvánné szül. Schusztér Rozina mint nevelt leánya, úgy az összes rokonság nevében is megtört szívvel jelentik, hogy Schusztér Károlyné szül. Nerdón Antónia folyó hó 16-ikán reggeli 9 órakor életének 73-ik, boldog házasságának 48-ik évében, a haloklók szentségének ajtatos felvétele után, jobblétre szenderült. A drága halott hült tetemei f. hó 17-én d. u. 5 órakor tognak a Szent-György közközház halottas házából a „Szentkereszt”-ről nevezett sírkertben örök nyugalomra tetetni.

— **Hadjárat a cigányok ellen.** (Esküdtbírói tárgyalás.) Mult év szeptemberének elején Ors pusztá beresei és egy sereg kőborcigány összeztek. Eleinte csak ütegekből állott a barátokozás, de később a cigányok már lövöldözni is kezdtek. A cselédek a gazdasági intézőkhöz fordultak segítségért, a kinek szerencsére egy nagyobb vadásztársaság volt együtt. A társaság kocsiira ült és üzöbe vette a cigányokat. Előnk és hátsónk tüzelés fejlődött ki, mikor utólrétek ökt. Végre is lefegyverezték a gyalogatos bandát s közülök huszat átadtak a csendőroknak. Ennek a napnak emlékére a szekesfehérvári kir. esküdtbírószeg tegnap és ma főtárgyalást tartott, a melynek eredményét lapunk zártakor még nem tudhatjuk, mert az ítélet csak a késő estei órákban várható.

honnan látszólag viruló egészségben tért vissza, de novemberben ismét meglepte a láz s az édesanyai és testvéri szeretet önfeláldozó ápolására Jacára, december hó 14-én véget vetett drága életének.

Országunk, népünk, nemzetünk szegényebb lett a földön egy anygallal, de gazdagabb az égben egy hathatos párfogóval. Hires Pannonia virágos kertjéből a szűzisztaságnak egy fehér liliuma ismét átültetett a mennyei paradicsomba, hogy ott illatozzék az Ur előtt, a kinek dicsőségért e földön élt és halt.

Ámde ő „még halva is beszél”. Beszél e könyvecské által, melynek létrejöttét óhajával előmozdította, megjelensét kegyes adományával lehetővé tette s a kik megértik beszédét, követik példáját, velem együtt örök hálara kötelezve fogják magokat iránta érezni és áldani fogják emlékét.

Ezért szeretném, ha ezt a könyvecskét minél több ifju lánykának a kezében látnám. Az ára csekély, hogy mindenki szívesen áldozhatja oda azért a sok jóért, szépért, mit érte cserébe kap.

Bilkei Ferenc.

Gyapju és nyulszór kalap | Lányka, férfi, fiu szalma-kalapok és sapkák óriási választékban. **Knazovitzky Bélánál**
különlegességek 3, 4, 5 koronáért. | Férfi, női és gyermek bőr-czipők. **Szekesfehérvár.**
Jutányos árak! Nagy választék!

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter *Sárkány Ferencet* a helybeli pénzügyigazgatósághoz segélydíjas pénzügyi számvizsgálóknak nevezte ki.

— **Drága a hús.** Ilyen címen már írtunk a minap arról, hogy a hús árát a hentesek és mészárosok annyira felemelték, hogy nemsokára pénzért mutogatják azokat, akik húst esznek. Mi azonban a közönség érdekében nem óhajtjuk, hogy ez az idő mielőbb elkövetkezzék, épp azért úgy a mészáros és hentes uraknak, valamint a városi tanácsnak is figyelmébe ajánljuk az alábbi épületes cikkekét, amelyet a K. N. hasábjain olvastunk: Zomborban addig emelték a hús árát fokról fokra feljebb a mészárosok, hogy miután a lakosság tiltakozása mit sem használt, végül a városi hatóság avatkozott bele a dologba. A polgármester egyserűen felutazott Budapestre, s ott három mészárossal szövedést kötött, s azokat Zomborba vitte az ottani makacs mészárosok nyakára. A kimérendő hús árának kilóját 34, 88 és 96 fillérben állapították meg, kivéve a mozgósítás esetét, amikor is a tanácssal egyetértőleg a napiárak figyelmébe vétele mellett új árak lesznek megállapítandók. A tanács mészárszék-helyiséget s a levágandó marhák részére istállókat bocsát a vállalkozók rendelkezésére. A tanács elfogadta az ajánlatot, s talán már ma a budapesti mészárosok árulnak húst Zomborban, a zombori sztrájkoló mészárosok meg összetett kezekkel nézhetik, hogyan tódul a közönség a félhivatalos mészárszékbe.

— **Éjjeli támadás.** Vasárnap éjjel 12 órakor Engelmann Kálmán delivásusi asztalos a rendőrségen azt a jelentést tette, hogy amint Fehérvári István barátjával hazafelé ballagtak, Fröschl József közműves megtámadta Fehérvárt, s mikor ő annak védelmére kelt, őt székkel hátra szurta. Dr. Árókai Antal tb. főorvos beiktotta sebeit, a rendőrség pedig áttepte az ügyet a kir. járásbíróhoz.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Fortvinkler Sándor, Pál, Jenő és István székesfehérvári lakosok nevének „Farkas”-ra, Löwinger Jetti abai lakos nevének pedig „Lukács”-ra való megváltoztatását a miniszter megengedte.

— **Öngyilkosság.** Elköltötte a pénzét, elitta az eszét, aztán át hagyta a világot. Eszét József boglyas-szőlőhegyi lakosról szól az ének. Három napig mulatott, elköltött 180 koronát, s mikor már nem volt pénze, haza ment, s felakasztotta magát. Mire megtalálták, meghalt. A helyszínen megjelent dr. Mészöly József járóorvos megállapította, hogy öngyilkosság esete forog fenn.

IRODALOM.

Nagyasszonyunk. Május hónapja örömet és meglepetést hozott első sorban a jölelők apácaik gondjaira bízott kis lányoknak, a Mária leányainak, de hazánk valamennyi ártatlan, tisztaszívű, jellemlelkű leányainak is. Megindult a női kongregációk lapja, a lányok *Zászlónkja*. A fiúk *Zászlajáról* sz. Inre herceg képe tekint alá, a lányok még magasabba tekintenek, az ő üde érzelmű könnyekben szállnak fölfelé, föl egészen a Magasságbeli trónusáig, amely mellett Szűz Mária, a mi Nagyasszonyunk áll. Az ő szent arca tekint alá a lányok Zászlajáról, a fonséges női ideál megtestesítője mosolyog ránk a folyóiratnak, a *Nagyasszonyunknak* első oldaláról. Főirata e képek: Sancta Maria, Mater Dei, Patrona Hungariae. A szűz Anyának e három címe adja meg a folyóirat célját, jelöli meg magasztos rendeltetését. Szűz Mária, haza anyja, Magyarország Nagyasszonya. Mert tiszta lelkű nőkre van első sorban szüksége a világnak, oly nőkre, kik nem törékeny nádszálak, nem minden szellőtől megrezenő nyárfalevelek, hanem kincsüket féltők, de nem mutatók is egyuttal, óvalosak, félénkek, de

ha kell, erősek és megvihatlanok. Aztán anyákra, igazni jölelők családanyákra van szüksége, kik fel tudják fogni a család szó jelentőségét, kiknek az otthon egész világuk, kik a családi tűzhely parázsát nem engedik kialudni s ha kell, értik a módját, hogy kell akár szívük lángjával a hankák közül is tüzet lobbantani. És végre lelkes magyar honleányokra van szüksége szegény magyar hazánknak. Magyarul érző, gondolkodó és beszélő nőkre, kik maguk is érzik, hogy „magyar nőnek születni nagy és szép gondolat, kik gyermekeik fogékony szívébe is be tudják csöpögtetni, hogy Isten után a haza minden előtt.

Ezeket az eszméket igyekeznek az új folyóirat a lányzúvekbe átplántálni, ha már csirába szökcent, öntözgetni, ha már bimbóba pattant, ápolgatni, nyíló virággá fejlesztgetni. Epen e magasztos céljainál fogva szükséges, hiányt pótló s minden módon pártolándó vállalat. Hiányt pótló, mert katolikus lányoknak való folyóiratunk eddig egyáltalán nem volt. Van egy színtelen, közömbös *Lányok lapja*, a többi képes folyóiratok pedig a legtöbbször még kevésbé valók serdülő lányok kezébe.

Az új folyóirat első sorban a kat. lánynevelő intézetekben fennálló női Mária-kongregációk lapja — mint a fiúk a *Zászlónk*. De mint ez, amaz sem szorítokzik csupán a kongregációk ügyeire, hanem akar szólni a haza minden katolikus lánykájának.

A lap — mondja a felhívás — Nagyasszonyunk címmel és ennek megfelelő címképpel minden hónap első felében 1—1 1/2-nyvi terjedelemben jelenik meg. Ez a terjedelem a kezdetnek szól és a minimumot jelenti, a további a csatlakozók, illetve az előfizetők számától függ. Célja: a Mária-kongregációk szent célja: a katolikus magyar nő. Ez megmondja a lap anyagát is; minden, mi a Mária gyermekét érdekli, minden, mi Mária gyermek ki vámbat, mindaz, mi Nagyasszonyunk tiszteletét elősegíti. E szellemben hoz minden szám legalább egy elbeszélést, különösen történelmi háttérrel, egy egy értekezést, elmefuttatást, költeményt stb.

Hogy illusztráljam is e tervet, íme az első szám tartalma: „Nagyasszonyunk.” *Gróf Széchenyi Miklós, győri püspök.* — Május *Arany* — Májusi hangok. *Fájth Jenő.* — Mária kongregációk célja. Dr. Mohl Antal c. püspök, Győr. — Cudar világ. Kines István. — Jezuska farag. Költemény. Kongregációk szobora. Mayer Riza. — Levél Bogdány Margit. — Gondolatok — Gyöngyvirágom. Dr. Bedi Vince — Stella Matutina. Lujzika. Kongregációink elote: Pozsony, Érsekújvár, Szabadka, Sopron, Lőcse. — Hallották már? (Hírek) — Felhívás Mária leányaihoz. Nitsch Árpád János. — Szerk. üzenetei. — Borítékon: Májusi imaszindék. — Mária emléklapok. — Hogyan tisztelje Mária leány a szűz Anyját május folyamán?

A szerkesztés kitűnő kezekben van. A folyóirat főszerkesztője *Aladonicky Ignác* győri kanonok, szerkesztője a győri egyházmegye egyik fiatal, agilis tagja *Nitsch Árpád János* püspöki szertartó, kinek nevével már nem ez az első találkozásunk. Kiállításra oly fényes, hogy első látásra a pesti *Stephanemura* gondoltam. A győri egyházmegyei könyvsajtó házka lehet munkájára. Ara a folyóiratnak egész évre, 10 szám, 4 korona, félévre 2 korona. Megrendelést *Orsolyazárdá, Győr* címen lehet eszközölni.

A lányaitak féltő, gondnal szerető anyai szívekhez szólók. Ha kedves előttük gyermekük ártatlan lelke, ha meg akarják óvni az ártatlan lelkek értetlen zománcát, ha szívesen elültetik a nem nekik való, a lelketlő olvasmányoktól: adjanak kedves lányuk lelkének neki való táplálékot! A lilomot, a fejű rózsát öntözni kell, de tiszta üde vízzel!

Dr. T. Á.

Nyiltér.)*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága Elemér fiunk elhunytá alkalmával mérhetlen fájdalomunkat részvénytálatkozataik, koszorúk küldése, temetésen való megjelenésükkel, vagy bármilyen módon enyhíteni igyekeztek, forró köszönetet nyilvánítjuk, a gyászoló család nevében

Sólyom Lajos, vezetőtanító.

Nyilatkozat.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, miszerint eddigi üzlettársam, Tógl Lajos úr barátságos megegyezés folytán megszűnt társam lenni.

Mint hogy az üzlet teljesen az én tulajdonomra lett, úgy az eddigi, mint az ezután számlák kifizetését csakis nálam méltóztassék eszközölni.

Nagybecsű bizalmával kérem továbbra is megüsztelni, melyek után maradtam mindenkor kész szolgálattal

Székesfehérvár, 1904. évi május hó.

Szlyanyinka Ferenc.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Tógl és Szlyanyinka cég** kötelekéből kiléptem, és a Kossuth-utcaiban (a postával szemben) a *saját nevem alatt egy, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő üzletet nyitottam.*

Midőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására juttatni szerencsém van, egyuttal tudatom, hogy **Szirkovits András** urat, akit a n. é. közönség kitűnő szabásáról már előnyösen ismer, üzletemben szabásul alkalmaztam.

Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását; eleve is biztosíthatom tisztelt megrendelőimet, hogy becses bizalmukat pontos és gyors kiszolgálásom által mindenkor ki fogom érdemelni.

Székesfehérvár, 1904. május 14.

Kiváló tisztelettel

Tógl Lajos

férfiszabó.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

HEGYESY GYULA

ZONGORAKÉSZÍTŐ, SZ. FEHÉRVÁR, SIMOR-UTCA 21.

Elvállalok mindennemű zongorák, piáninók stb. javítását, hangolását. 15 évig működtem elsőrangú gyárakban és több év óta önállóan.

52-2

Gerenday Gyula

vászon, fehérmemű, rőfös és rövid-
áru üzlete
Székesfehérvár, Nádor-utca.

Tenis reket, Tenis cipő, Tenis labdák, Sport ingek, Sport sapkák.
Ajánlja hazai gyármányú vászon, asztal-nemű, valódi rumburgi és sziléziai kézi szőtt vászon és ágyszatokra szolgáló damaszt és kanavász árukat. Schroll Benedek pamut vászon és sifon áruaktára. Fürdő ruhák, fürdő köpeny. Legdivatosabb férfi ingek, gallérok, kézelők és nyakkendők. Kelengyékhez szükséges és megfelelő női fehérmemű és kész ágymemű. Mérték utáni megrendelése bármely fehérmemű gyorsan és pontosan elkészítetik. Cscesemők részére készletben ingesekék, szövött és kötött újjas hosszupárna, polya-kötő, bőcső és kosztakörök, gumi-lepedő, szalag, csokor. Szövet ágy- és asztalterítők, levarrott Kaszmir, Klott és selyem paplanok. Divatos ruh szövetek, Cosmanosi mosókelme és selyem-kelmék. Szalag, csipke, fátöl, divatos övek, vállfűző, napernyők. Nagy választék keztyű és harisnyából. Lüsztér és mosható kötények. — Szövet és rőfös áruak 52-2

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.